

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN VĂN MẠNH

**NGHIÊN CỨU ẢNH HƯỞNG CỦA MỘT SỐ THUỐC
BẢO VỆ THỰC VẬT TRONG PHÒNG TRỪ SÂU ĐỤC THÂN
(*OSTRINIA FURNACALIS GUENEE*) ĐẾN SINH TRƯỞNG
VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CAO LƯƠNG NGỌT
TẠI THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC CÂY TRỒNG

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN VĂN MẠNH

**NGHIÊN CỨU ẢNH HƯỞNG CỦA MỘT SỐ THUỐC
BẢO VỆ THỰC VẬT TRONG PHÒNG TRỪ SÂU ĐỤC THÂN
(*OSTRINIA FURNACALIS GUENEE*) ĐẾN SINH TRƯỞNG
VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CAO LƯƠNG NGỌT
TẠI THÁI NGUYÊN**

Ngành: KHOA HỌC CÂY TRỒNG
Mã số: 60.62.01.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC CÂY TRỒNG

Người hướng dẫn khoa học: 1. TS. Nguyễn Minh Tuấn
2. TS. Bùi Lan Anh

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong Luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn và thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 02 tháng 10 năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Văn Mạnh

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của các thầy cô giáo, các tập thể, cá nhân, gia đình cùng bạn bè đồng nghiệp.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến TS. Nguyễn Minh Tuấn, TS. Bùi Lan Anh đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài cũng như hoàn chỉnh luận văn.

Nhân dịp này, tôi xin chân thành cảm ơn các thầy cô cùng toàn thể công nhân viên Nhà trường, đã giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu và tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận văn này.

Để hoàn thành khóa học này, tôi còn nhận được sự động viên hỗ trợ rất lớn của gia đình, bạn bè đã tạo điều kiện về vật chất và tinh thần để tôi học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn./.

Tác giả luận văn

Nguyễn Văn Mạnh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề.....	1
2. Mục tiêu của đề tài	3
3. Yêu cầu của đề tài	3
4. Ý nghĩa của đề tài.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Nguồn gốc, phân bố của cây cao lương	4
1.2. Đặc điểm nông sinh học của cây cao lương.....	4
1.3. Tình hình sản xuất và nghiên cứu cao lương trên thế giới và Việt Nam.....	7
1.3.1. Tình hình sản xuất và nghiên cứu cao lương trên thế giới.....	7
1.3.2. Tình hình nghiên cứu và sản xuất cao lương ở Việt Nam	10
1.4. Tình hình nghiên cứu sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>) trên thế giới và Việt Nam.....	12
1.4.1. Tình hình nghiên cứu sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>) trên thế giới	12
1.4.2. Tình hình nghiên cứu sâu đục thân ở Việt Nam	16
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	18
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	18
2.2. Vật liệu nghiên cứu	18

2.3. Dụng cụ thí nghiệm.....	18
2.4. Địa điểm và thời gian nghiên cứu.....	18
2.5. Nội dung.....	18
2.6. Phương pháp nghiên cứu.....	18
2.6.1. Điều tra xác định thành phần, tần suất xuất hiện và diễn biến của sâu đục thân hại cao lương ngọt.....	18
2.6.2. Phương pháp nghiên cứu đặc điểm sinh vật học của sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>).....	20
2.6.3. Phương pháp nghiên cứu xác định hiệu lực của thuốc BVTV phòng trừ sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>) hại cao lương ngọt....	21
2.6.4. Phương pháp nghiên cứu ảnh hưởng của việc sử dụng một số thuốc BVTV đến sinh trưởng, phát triển của cao lương ngọt.....	23
2.6.5. Quy trình kỹ thuật trồng cao lương ngọt.....	24
2.7. Phương pháp xử lý số liệu.....	25
Chương 3: KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN.....	26
3.1. Thành phần, tần suất xuất hiện và diễn biến mật độ của sâu đục thân trên cao lương ngọt.....	26
3.1.1. Thành phần, tần suất xuất hiện của sâu đục thân trên cao lương ngọt vụ xuân hè năm 2015.....	26
3.1.2. Diễn biến mật độ sâu đục thân.....	27
3.2. Đặc điểm sinh vật học của sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>) trên cao lương ngọt vụ Xuân hè 2015 tại Thái Nguyên.....	29
3.2.1. Đặc điểm hình thái của sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>).....	29
3.2.2. Kích thước của sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>).....	32
3.2.3. Thời gian phát dục của sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>) trên cao lương ngọt.....	35

3.2.4. Thời gian sống của trưởng thành sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis</i> Guenee) trên cao lương ngọt.....	37
3.2.5. Khả năng đẻ trứng của trưởng thành sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis</i> Guenee) trên cao lương ngọt.....	38
3.3. Hiệu lực của một số thuốc bảo vệ thực vật (BVTV) trong phòng trừ sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis</i> Guenee) hại cao lương ngọt	41
3.3.1. Hiệu lực tiêu diệt sâu đục thân trong phòng	41
3.3.2. Hiệu lực trừ sâu đục thân ở ngoài đồng ruộng.....	42
3.4. Ảnh hưởng của việc sử dụng thuốc phòng trừ sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis</i>) đến sinh trưởng, phát triển của cao lương ngọt.....	43
3.4.1. Ảnh hưởng của việc sử dụng thuốc phòng trừ sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis</i>) đến sinh trưởng của cao lương ngọt	43
3.4.2. Ảnh hưởng của việc sử dụng thuốc phòng trừ sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis</i>) đến phát triển của cao lương ngọt.....	56
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ.....	61
1. Kết luận	61
2. Đề nghị	62
PHẦN PHỤ LỤC	
MỘT SỐ HÌNH ẢNH MINH HỌA	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

- BVTV : Bảo vệ thực vật
- FAO : Food and Agriculture Organization of the United Nations - Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên Hiệp Quốc.
- ICRISAT : Viện nghiên cứu cây trồng vùng khô hạn và bán khô hạn quốc tế
- IPM : Quản lý dịch hại tổng hợp
- KLT : Khối lượng thân tươi
- KLTL : Khối lượng thân lá tươi
- NLSH : Nhiên liệu sinh học
- NSLT : Năng suất lý thuyết
- NSTT : Năng suất thực thu
- SAS : Statistical Analysis System - Phần mềm thống kê và xử lý số liệu SAS

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Tình hình sản xuất cao lương trên thế giới trong 5 năm gần đây	7
Bảng 1.2: Tình hình sản xuất cao lương ở các châu lục trong 5 năm gần đây	8
Bảng 3.1. Thành phần, mức độ phổ biến của các loài sâu đục thân trên cao lương ngọt tại Thái Nguyên năm 2015	26
Bảng 3.2. Kích thước các pha phát dục của sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>).....	32
Bảng 3.3. Thời gian phát dục của sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>) trên cao lương ngọt ở nhiệt độ 25°C, 30°C và ẩm độ 83,0 - 85,0%	35
Bảng 3.4. Thời gian sống của trưởng thành sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>) trên cao lương ngọt	37
Bảng 3.5. Khả năng đẻ trứng của trưởng thành sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>) trên cao lương ngọt	39
Bảng 3.6. Hiệu lực trừ sâu đục thân (<i>Ostrinia furnacalis Guenee</i>) của một số thuốc BVTV	41
Bảng 3.7. Hiệu lực phòng trừ sâu đục thân (TN ngoài đồng ruộng)	43
Bảng 3.8. Động thái tăng trưởng chiều cao cây cao lương ngọt.....	44
Bảng 3.9. Động thái ra lá của cây cao lương ngọt	45
Bảng 3.10. Một số đặc điểm hình thái của các giống cao lương ngọt thí nghiệm tại thời điểm thu hoạch	47
Bảng 3.11. Ảnh hưởng của thuốc BVTV đến các giai đoạn sinh trưởng của cao lương ngọt.....	52
Bảng 3.12. Các chỉ tiêu sinh lý khi thu hoạch cao lương ngọt ở thời kỳ chín sữa	56
Bảng 3.13. Ảnh hưởng của một số thuốc bảo vệ thực vật đến hàm lượng Brix trong cao lương ngọt.....	60

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1: Sơ đồ chọn điểm điều tra	22
Hình 3.1. Tần suất xuất hiện của sâu đục thân hại cao lương ngọt	27
Hình 3.2. Diễn biến mật độ sâu đục thân qua các kỳ điều tra.....	28
Hình 3.3. Diễn biến mật độ sâu đục thân và tỷ lệ cây bị hại qua các giai đoạn sinh trưởng của cây cao lương ngọt.....	29
Hình 3.4. Kích thước trứng sâu đục thân	32
Hình 3.5. Kích thước sâu non sâu đục thân	33
Hình 3.6. Kích thước nhộng của sâu đục thân	34
Hình 3.7. Kích thước trưởng thành sâu đục thân	34
Hình 3.8. Thời gian phát dục của sâu đục thân.....	36
Hình 3.9. Thời gian sống của trưởng thành sâu đục thân	37
Hình 3.10. Thời gian đẻ trứng của trưởng thành cái sâu đục thân.....	39
Hình 3.11. Số ổ trứng trung bình của 1 trưởng thành cái sâu đục thân	40
Hình 3.12. Số trứng trung bình của mỗi cá thể trưởng thành cái sâu đục thân cao lương ngọt.....	40
Hình 3.12. Hiệu lực phòng trừ sâu đục thân (TN trong phòng).....	42
Hình 3.13. Động thái tăng trưởng chiều cao cây cao lương ngọt	44
Hình 3.14. Động thái ra lá của cây cao lương ngọt	46
Hình 3.15. Chiều cao cuối cùng của cây cao lương ngọt.....	47
Hình 3.17. Số nhánh/thân.....	49
Hình 3.18. Chiều dài bông	50
Hình 3.19. Đường kính thân.....	51
Hình 3.20. Ảnh hưởng của thuốc BVTV đến thời gian từ gieo đến trổ	52
Hình 3.21. Ảnh hưởng của thuốc BVTV đến thời gian từ gieo đến chín sữa.....	53
Hình 3.22. Ảnh hưởng của thuốc BVTV đến thời gian từ gieo đến chín sấp.....	54
Hình 3.23. Ảnh hưởng của thuốc BVTV đến thời gian từ gieo đến chín hoàn toàn.....	55
Hình 3.24. Năng suất sinh vật học của cao lương ngọt	57
Hình 3.25. Tỷ lệ thân tươi/cây	58
Hình 3.26. Năng suất thực thu	59